

«شوراهای

اسلامی روستایی»

در مسیر تشکل و هدایت روستائیان

قانونی شدن شوراهای اسلامی روستایی و اهمیت دادن به نشر این شوراهای در مسایل اجرایی مهمترین تحولی است که در عمر سه ساله شوراهای در ایران بوجود آمده است که خود می تواند بعنوان سرفصلی نو و سرآغازی نوین پیرامون مسئله «شورا» در جمهوری اسلامی ایران باشد.

تصویب قانون شوراهای در مجلس بهانه ای بدست داد تا با برادر کلانتری مسئول «واحد هماهنگی شوراهای اسلامی روستایی» دفتر مرکزی جهاد سازندگی گفتگویی داشته باشیم و نقطه نظرات و برنامه های آینده و مشکلات این واحد در امر تشکیل شورا در روستاها را دریابیم.

برادر کلانتری مسئول واحد شوراهای روستایی پس از درود و سلام بر امام و امت شهیدپرور و شهدای راه حق و اسلام ابتدا در مورد تاریخچه و چگونگی تشکیل شوراهای اسلامی روستایی در جهاد سازندگی گفت: «تاریخچه تشکیل شوراهای اسلامی روستاها، مربوط به زمانی می شود که برادران جهاد برای انجام کارها و فعالیتهای سازندگی به روستاها می رفتند، آنها بر اثر تجربیاتی که در تماس با روستائیان بدست

کشور تشکیل شده بود عمدتاً فاقد جنبه قانونی بوده و غالباً در مسایل اجرایی از جانب بعضی ادارات و وزارتخانه ها به این شوراهای اهمیتی داده نمی شد. و این خود می توانست سرخوردگی و بی تفاوتی روستائیان را بدنبال داشته باشد.

پیش از ۷۰ هزار روستا در گوشه و کنار این مرز و بوم پهناور وجود دارد. هر کدام از این روستاها سیاست و مسایل خاص خود و متناسب با شرایط جغرافیایی - فرهنگی - سیاسی و اقتصادی خاص آن ناحیه را اقتضا می کند و این مهمترین نکته ای است که بایستی در مسایل روستا به آن توجه داشت.

پراکندگی بیش از حد و متفاوت بودن بافت روستاها از جنبه های گوناگون، لزوم دخالت فعال و موثر روستائیان را در امور مربوط به خودشان ایجاب می نماید.

اگر روستائیان در اداره امور مربوط به خودشان در قالب شوراهای روستا دخالت داده شوند، مسلماً بهتر می توانند مسایل و مشکلات و نیازهای خود را مرتفع کرده و در رشد و خودکفایی روستا مؤثر باشند. «شوراهای اسلامی روستایی» که اخیراً قانون آن نیز به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است می توانند بعنوان «بهترین تشکل» و برای جمع شدن روستائیان و اداره امور روستاها از طریق این شورا بحساب آیند.

شوراهایی که بعد از انقلاب در گوشه و کنار

می‌آورند در می‌یابند که مهمترین نقش جهاد سازندگی، سازندگی انسانها و افراد روستایی است. و اگر احیانا در زمینه عمرانی و اقتصادی و رفاهی برای روستائیان کار و فعالیت می‌کنند عمدتا برای رشد فرهنگی و انسانی اسلامی روستائیان است که در گذشته مورد استضعاف قرار گرفته بودند. مسأله دیگر اینکه جهاد سازندگی تصمیم داشت مشکلات و کارهای روستائیان را با همکاری و مشورت خود آنها حل و رفع کند و بهترین راهی که توانست انتخاب کند و قرآن نیز روی آن تاکید فراوان دارد، تشکیل شوراهای اسلامی روستایی بوده برادر کلاتری در ادامه گفت: یکی از راههایی که توانست روستائیان محروم را در صحنه انقلاب قرار دهد و آنها را در سرنوشت خودشان شریک کند همین مسأله شوراهای بود که ابتدا برادران مراکز جهاد سازندگی خراسان، لرستان، خوزستان، گیلد و... با یک آئین نامه موقت و ابتدائی پس از تحقیقات لازم، در روستاها شروع به برگزاری انتخابات و تشکیل شورا کردند به گونه‌ای که جهادهای استانی دیگر در این رابطه اقدام کردند و در دومین سمینار جهاد سازندگی در یکی از کمیسیونها، بنام کمیسیون شورای روستایی آئین نامه اجرایی شوراهای تهیه و به جهادهای استانی پیشنهاد می‌شود که بر مبنای این آئین نامه به تشکیل شوراهای روستایی می‌پردازند و پس از این سمینار دفتر مرکزی رسماً واحدی به نام «مرکز

قانونی نبودن آن برای شوراهای مشکلات زیاده ایجاد می‌کرد که مهمترین این مشکلات دقیق و مشخص نبودن وظایف، همکاری و رابطه های شورا با ادارات و از گنجاها، نهادها، فرمانداریها و بخش ها بود این مسأله ایجاد می‌کرد که مجلس هر چه زودتر اظهار نظر کرده و اقدام کند البته این مسأله در مجلس با مشکلاتی مواجه شد که با حسن نیتی که در نمایندگان وجود داشت، پیشنهادات جهاد مورد قبول قرار گرفته شد.

با توجه به خصوصیات خاصی که جهاد دارا می‌باشد که مهمترین آن آشنا بودن با فرهنگ روستایی است، این مسئولیت یعنی تشکیل شورا بر عهده جهاد قرار گرفت و در کمیسیون با تغییر در جلسه علنی مجلس تصویب شد. انتخابات شوراهای روستایی توسط جهاد سازندگی وزیر نظر وزارت کشور انجام خواهد شد و آئین نامه مربوطه به وسیله این دواگان تهیه می‌شود که عمدتا مراحل مختلف تحقیقات، بررسی کاندیدها، زمینه سازی در روستاها برای پذیرش شوراها و... به عهده جهاد سازندگی است و نظارت و هماهنگی نیز زیر نظر وزارت کشور قرار می‌گیرد.

برادر کلاتری سپس در مورد تصویب و جنبه قانونی یافتن شوراهای روستایی گفت: «علت اصلی تلاش جهاد سازندگی در پذیرفتن و سهیم شدن در تشکیل شوراهای روستایی، الگو قراردادن اسلام در امور روستاهاست. جهاد باید شوراهایی تشکیل

* با توجه به خصوصیات خاصی که جهاد دارا می‌باشد، منجمله آشنا بودن با فرهنگ روستاها این مسئولیت یعنی تشکیل شوراهای روستایی بر عهده جهاد قرار گرفت.

دهد که از هر جنبه نمونه بوده و حاکمیت‌های گذشته در روستاها از بین برود و به عنوان یک خادم و خدمتگزار عمل کرده و به مشکلات روستائیان رسیدگی کند.

وی همچنین در مورد وظایف شوراها افزود: «جهاد در رابطه با شوراها دور وظیفه را به عهده دارد یکی وظایف خاص است و دیگری وظایف کلی که بسیار فراوان است. در مورد وظایف خاص شورای روستایی مسئولیتهایی از جمله، تهیه و تنظیم شناسنامه آماری ده، (چه از لحاظ آمار جمعیتی و چه از لحاظ کشاورزی و دامی)، تلاش در احیای قنوات و لایروبی نهرهای متروکه، همکاری با مأمورین ارگانهای کشوری، همکاری با سپاه، نظارت بر امور موقوفات، ایجاد زمینه های مناسب جهت بالا بردن سطح معلومات اهالی از طریق نهضت سوادآموزی

هماهنگی شوراهای اسلامی روستایی، ایجاد می‌کند و در مورد استانی که تا آن زمان هنوز مرکز هماهنگی شورا تشکیل نداده بودند نیز اقدام به تاسیس این واحد می‌کند. در حال حاضر بیش از ۲۵ استان دارای مرکز هماهنگی شوراهای روستایی هستند و در بیش از ۲۰/۰۰۰ روستا تا کون شورا تشکیل داده اند که بعضی از آنها در رابطه با سپاه، هیاتهای هفت نفره بوده، که عموماً هماهنگی آن زیر پوشش جهاد سازندگی است.

مسئول مرکز هماهنگی شوراهای روستایی سپس در مورد چگونگی تصویب قانون شوراهای روستایی در مجلس و نقش جهاد در این رابطه توضیح داد و گفت: «از همان ابتدا که مرکز هماهنگی در دفتر مرکزی تشکیل شد این واحد بی‌گیری مستمری در قانونی شدن شوراها از سوی مجلس داشت، زیرا

و تشکیل کلاسهای آموزش دینی، نظارت و پی گیری پروژه های عمرانی، همکاری و هماهنگی با وزارت کشاورزی و ارگانهایی که در رابطه با روستاها فعالیت دارند، ایجاد تعاونیها و نظارت بر آنها را می‌توان نام برد.

وی سپس در رابطه با مشکلات تشکیل شورا در روستاها و مشکلات این واحد افزود: کار تشکیل شورا در بیش از ۶۰ هزار روستا، نیاز به نیروی انسانی مرم و با کیفیت دارد، و مانع عمدتا با مشکل کمبود نیروی انسانی روبرو هستیم. مشکل دیگر ما نیز عدم امکانات و بخصوص وسایل نقلیه است که برادران نمی‌توانند بطور فعال این شوراهایی که در روستاها تشکیل شده است رسیدگی کنند. و مسأله دیگر اینکه چون شورا تاکنون جنبه قانونی و رسمی نیافته نمی‌تواند مانند ادارات، فرمانداریها و استانداریها با مسائل روز برخورد فعالانه داشته باشد که این موضوع با قانونی شدن شوراها حل خواهد شد.

برادر کلاتری سپس به طرح و برنامه های آینده شوراهای پس قانونی شدن اشاره کرد و گفت: «با توجه به قانونی شدن شورا، بطور حتم یک تغییراتی در شیوه های قبلی ایجاد شده و یک سری برنامه های ضربتی وسیع را به اجرا درخواهیم آورد اولین کاری که ما در نظر داریم انجام دهیم، تشکیل یک سمینار، برای بررسی آئین نامه اجرایی در مرکز خواهد بود که در این آئین نامه اجرایی رابطه جهاد سازندگی با وزارت کشور در سطوح مختلف مراکز و استانها و شهرستان و بخش مشخص می‌شود ضمناً در آن سمینار مسأله کمبود نیروی انسانی و مشکلات و امکانات مطرح شده تا برادران دیگر نیز در این جریان قرار گیرند و یک برنامه ریزی صحیح و دقیق و حساب شده تدوین شود تا این مشکلات نیز مرتفع شود. همچنین ما تصمیم گرفته ایم برای در جریان قرار دادن اعضای شوراهای روستایی یک نشریه ماهانه آموزشی در زمینه های مختلف سیاسی، فرهنگی، اعتقادی، اجتماعی و اجرایی انتشار بدیم و بطور رایگان به همه اعضای شورا برسانیم تا به وسیله این نشریه، رهنمودهای لازم را برای بهتر شدن و بالا رفتن سطح فرهنگ و آگاهی به آنها داده باشیم تا ضعفهای احتمالی که علت اساسی آن آگاه نبودن به مسائل برای بعضی از اعضای شوراهاست از بین برود. مسئول مراکز هماهنگی شوراهای اسلامی روستایی در رابطه با شرایط لازم اعضای شوراها، برای عضو شدن گفت: «شرایطی که اعضای شورا باید داشته باشند و در مجلس تصویب شده و از نظر جهاد سازندگی نیز گذشته این است که:

الف - حداقل سن باید ۲۲ سال باشد

بقیه در صفحه ۶۳

رسالت و نقش جهاد سازندگی...

برگشتند جای اولشان و خودش هم می‌گوید که ما داریم عقب‌نشینی می‌کنیم حالا هم بغداد به خطر افتاده است. این مسئله‌ای است که در خود ارتش بعث عراق مطرح است. آنوقت این هنر نظامی از غیر الله اکبر و از غیر نیتها و دل‌های پاک و اخلاصی مطها از جای دیگر ساختاست؟ آنها اینقدر دارند از تمام دنیا به شما کمک می‌کنند. شما به من معرفی کنید کجای دنیا به ما یک دلار قرض داد. نمی‌خواهیم نظامیهای شما بیایند به ما تعلیم نظامی بدهند و کلاس براهان بگذارند و دوره بدهند و نمی‌خواهیم هواپیما به ما بدهند. برای اینکه از خودمان دفاع کنیم و نمی‌خواهیم مهمات بدهند برای اینکه جلوی کشتارها را بگیریم و اینهمه جوان و پسر و مردم غیر نظامی و خانها از بین نرود. آن کسانی که ادعای تخصصی داشتند و ادعای چیز مهمی می‌کردند اول جنگ می‌گفتند اگر ایران بتواند هنر کند سه ماه می‌جنگد و پس از سه ماه دیگر حسابش پاک است. خود صدام خیال می‌کرد کار را یک هفته تمام می‌کند و فیلمبرداران را به صف کرده بود که بیایند حالا که ما وارد جنگ شدیم هر کجا را که می‌گیریم از منظرها فیلم برداری کنید و آن را به دنیا مخابره کنید...

و حالا در آستانه سومین سال جنگ هستیم و اینجور قدرتمندانه می‌جنگیم، جنگی که اسرائیل و آمریکا از آن احساس خطر کرده است..... برادران وقتی بنا شد اثر نماز و مسجد و تکبیر و ایمان اینجور مجزه‌ها کار کند آیا نباید این کمیها را و بالاترین ارزش را نگهداری کنیم و مفت از کف ندهیم. این نماز جمعه‌ها است که دشمن را می‌لرزاند چرا دشمن اینگونه با اسلام جمعه‌ها دیوانوار مبارزه می‌کند و آنها را می‌کشد؟ چرا یک نفر روی اغراضش را می‌گیرد خودش را بکشد تا بتواند امام جمعه را بکشد. مگر نماز جمعه چکار می‌کند؟ آیا آنجا باروت تقسیم می‌کنند یا طرح انفجار می‌دهند..... شما صحنه‌های نماز جمعه را از تلویزیون و رادیو و یا حضوراً می‌بینید دم از خدا و پیغمبر و صلوات مردم و محرومین و مستضعفین و دفاع از اسلام و جان و مال و ناموس مردم است ولی ببینید این خطبه‌ها و نماز جمعه‌ها چه کرده است که آنهمه سرمایه برای کشتن یک امام جمعه می‌گذارند که برای هیچ چیز نمی‌گذارند... وقتی اینجور مجزه دارد نماز جمعه، پس دو ساعت روز جمعه را در خانه خدا نشستن و به خطبه گوش دادن و سر برای خدا روی خاک نهادن چرا ما اینکار را نکنیم و چرا بهای این نماز جمعه را نشانیم و

این سنگر را مفت رها کنیم؟ من از علمای کردستان این را می‌خواهم که بیشتر با مردم تماس داشته باشند و بیشتر مسائل و احکام و معارف را به مردم بگویند و بیشتر با مردم بجوشند، بیشتر برادرانه به مردم خدمت کنند و از مردم ارجحند و محترم کردستان می‌خواهم که قدر عالم دینی و مراسم و شمارهای الهی را و مسجدها و کتیب مذهبی و تعلیمات دینی را بیشتر بدانند.

برادران عزیز کرد شما همه تاریخ اسلام را شنیده و می‌دانید که در مدینه یک شهر کوچک کم گشته در دنیا و بدون هیچگونه امکانات و تجهیزات اقتصادی سیاسی - نظامی - فرهنگی و غیره در چنین شهری یک حکومت اسلامی تشکیل شد و یک دنیا را تکان داد. خوب آیا ما نمی‌توانیم همان حکومت را در این کشور بزرگ براهیم و با اینهمه امکانات خدادادی و اینهمه رشد فرهنگی و عقلی مردم تشکیل بدهیم و دنیا را تکان دهیم. آیا چه شد که آنها توانستند و چرا ما نتوانیم مگر همه از سرکرت قرآن و نماز شب و شور و شوق شهادت نبود. پس این را ما هم می‌توانیم بوجود بیاوریم... خدایا عزیزان رزمنده و عزیزان جهادگر ما را که برای تو خدمت می‌کنند و با دشمنان تو مبارزه می‌کنند یار و یاور باش (آمین)

شوراهای اسلامی روستائی...

ب - حداقل برای مدت یکسال در محل سکونت داشته باشد.
ج - معتقد و متعهد به اسلام در عمل بوده و وفادار به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باشد کسی که عضو شورا می‌شود بایستی دلش برای اسلام و قرآن بسوزد و برای مردم فداکاری و ایثار کند.
د - به سازمانها و احزاب و دسته جات غیرقانونی گرایش نداشته باشد. ه - در میان کاندیداهای واجد شرایط ارجحیت با کسانی است که دارای حداقل سواد خواندن و نوشتن باشند و از نظر شخصیت درونی و ایمانی به حسن اخلاق و راستی و درستی معروف باشد و وابستگی به رژیم سابق حتی در حد خیلی کم هم نداشته باشد (از قبیل

کنخدا، اعضای انجمنهای شهر و...).
برابر کلاترسی مسئول مرکز هماهنگی شوراهای اسلامی روستائی در پایان به مسئولیت شوراها بعد از تصویب از مجلس و پیام جهادسازندگی برای اعضای شورای اسلامی اشاره کرد و گفت: البته شوراها قبل از تصویب نیز دستشان باز بود ولی چون قانون مشخص و آئین نامه اجرایی نداشتند از پشتوانه محکم و استوار و قانونی برخوردار نبودند، و هر روز قانون کار تغییر می‌یافت، اما از این به بعد اعضای شوراهای شوراهای روستائی باید توجه داشته باشند که در مقابل قانون مسئولیت دارند و هر عملشان مورد نظارت قرار می‌گیرد اگر خارج از ضوابط و قوانین دولت و آئین نامه اجرایی عمل کنند طبق قانون با آنها

برخورد خواهد شد. برادران عضو شوراها از این موقعیت باید حداکثر استفاده را برای احقاق حقوق زبردستان بنمایند و تلاش کنند و به امور و مشکلات روستائین رسیدگی کنند و همیشه خنار را برای مسئولیتی که برعهده ایشان است در نظر بگیرند و امام امت را الگوی خویش قرار دهند که خود را با آن مقام والا، خدمتگوار مردم می‌خواند عضو شورای روستائی اگر خدای ناکرده بخواهد به مردم اجحاف کند و زور بگیرد مردم خوشبختانه آگاه و هوشیار هستند و بر اعمال آنها کاملاً نظارت دارند. اگر اعضای شورا بخواهند برخلاف اسلام و راه مستضعفین عمل کنند خود مردم آنها را کنار خواهند گذاشت.

والسلام

جهاد